

Lounais-Suomi
Kalatalouspalvelut

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV

LVV:n lausuntopyyntö 27.2.2026 Dnro LVV-U/21000/2026 Ympäristövaikutusten arviointiohjelma,
Porin satama Oy, Mäntyluodon laiturihanke, Pori

Porin Satama Oy:n hankkeen tarkoituksena on rakentaa uusi laituri Mäntyluodon satamaan. Hankkeeseen sisältyy itse rakennustyön lisäksi ruoppaus-, läjitys- ja räjäytystöitä, louhintaa ja satamakentän rakentamista. Louhittuja massoja pystytään hyödyntämään sataman rakennusmateriaalina. Hienojakeisemmat ruoppausmassat sijoitetaan mereen pengerrytylle läjitysalueelle. Likaisemmat massat toimitetaan haitta-ainepitoisuudesta riippuen luvanvaraisille vastaanottoaikoille ja/tai maankaatopaikoille.

Kuten arviointiohjelmassa kuvataan, ruoppaustyö, louhinta ja läjitys samentavat vettä. Sekä samennus että työstä syntyvä melu karkottavat kaloja ja voivat vaikuttaa niiden liikkumiseen ja muuttaa kalojen esiintymispaikkoja sinä aikana kun samennusta ja melua aiheuttavia töitä tehdään.

Ohjelmassa ei juuri käsitellä vedenalaisen rakentamismelun vaikutuksia. Ohjelmatekstin mukaan "Eteläselällä on vesiliikennettä ja aluetta on ruopattu useasti, joten lähialueen eliöstö on todennäköisesti tottunut tiettyyn vaihtelevaan melutasoon. Siten melusta ei arvioida kohdistuvan vesieliöstöön merkittäviä vaikutuksia." Työhön sisältyvät räjäytystyöt ovat kuitenkin merkittävä normaalitasoa huomattavasti voimakkaamman melun lähde, varsinkin jos räjäytyksiä tehdään pitkän ajan kuluessa.

Äkilliset äänet voivat aiheuttaa eri-ikäisille kaloille kuolevuutta ja/tai sisäelinvaurioita. Melu stressaa kaloja, se karkottaa kaloja, häiritsee kalojen vaelluskäyttäytymistä ja kutuparvien kokoontumista matalikkojen rinteille kutualueiden lähelle. Melu voi vahingoittaa kutupaikoille pyrkiviä kaloja ja myös matalikoilla tapahtuva kutu voi häiriytyä melun vaikutuksesta.

26.3.2026

Arviointiohjelmassa on katsottu, että kalastovaikutukset kohdistuvat vain Eteläselän alueelle. Ohjelmassa ei ole huomioitu samennuksen ja melun vaikutusta Kokemäenjokeen ja Harjunpäänjokeen pyrkivien merilohen, meritaimenen ja vaellussiikojen kutuvaellukseen ja siten lisääntymiseen. Vaelluskalat kulkevat kutuvaelluksellaan Etelä-Itämereltä Kokemäenjokea kohti Eteläselän, Kolpanlahden ja Pihlavanlahden kautta, eli varsin läheltä työaluetta. Riskinä on, että samennus ja melu häiritsevät vaeltavia kaloja ja ehkä osin estävät kalojen kulun kokonaan. Nämä vaikutukset tulee ottaa huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Sataman läheisyydessä sijaitsee pengerretty läjitysalue, jota on käytetty aikaisempien ruoppauksien yhteydessä ja johon po. hankkeesta kertyviä massoja on tarkoitus läjittää. Ohjelmassa todetaan, että tarvittaessa voidaan ottaa käyttöön lisäalue, joka sijaitsee vanhan alueen pohjois- ja luoteispuolella. Alue tulee ensin pengertää, ennen kuin sitä voidaan käyttää läjittämiseen. Läjitysalueen valmistelutöiden vaikutukset tulee myös sisällyttää ohjelmaan.

Lisäksi on huomioitava, että Kokemäenjoen kalaväylä kulkee hankealueen pohjoispuolelta. Läjityksen laajennusalue menee pieneltä osin päälletyksiin kalaväylän kanssa. Läjitysalueen rajausta tulee tämän vuoksi hieman muuttaa. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee tutkia, onko hankkeella vaikutuksia kalaväylään ja sen toimintaan.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt kalastusbiologi Leena Rannikko ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Mikko Koivurinta. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja LOU/2724/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LOU/2724/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Rannikko Leena 26.03.2026 15:10

Ratkaisija Koivurinta Mikko 26.03.2026 15:49

Aihe: Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Porin Satama Oy, YVA-menettely, Mäntyluodon sataman laiturihanke, Pori, LOU/2724/2026
Lähetetty: 30.3.2026, 21.50.01
Mistä: Huhtaniemi Noora (Elinvoimakeskus)<noora.huhtaniemi@elinvoimakeskus.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

Luokat: K2_Maritta

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Porin Satama Oy, YVA-menettely, Mäntyluodon sataman laiturihanke, Pori, LOU/2724/2026

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosaston lausuntoa Porin Satama Oy:n Mäntyluodon laiturihankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Lounais-Suomen liikenneosasto lausuu seuraavaa:

Hankealueen läheisyydessä kulkee maantie 269, Reposaaarentie ja valtatie 2, Mäntyluodontie. Hankkeen vaikutukset läheisille maanteille tulee selvittää YVA-prosessissa. Lisäksi on hyvä selvittää suunnitellun läjitysalueen vaikutukset Reposaaaren maantiehen. Läjitysalue ei saa heikentää maantien liikenneturvallisuutta, haitata tienpitoa tai vaarantaa tien stabiiliteettiä.

Jatkosuunnittelussa on hyvä huomioida valmiit ja käynnissä olevat tiesuunnitelmat, kuten Mt 269 Mäntyluoto-Tahkoluoto jalankulku- ja pyörätien tiesuunnitelma.

Ystävällisin terveisin,
Noora Huhtaniemi
Liikennejärjestelmäasiantuntija

Lounais-Suomen elinvoimakeskus, liikenneosasto
työskentelypaikka Kulttuurikuja 1, 20800 TURKU
PL 20, 00072 Elinvoimakeskus
noora.huhtaniemi@elinvoimakeskus.fi

Valtion aluehallinto on uudistunut 1.1.2026

Tehtäväni ovat siirtyneet Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen. Suomeen on perustettu kymmenen uutta elinvoimakeskusta aikaisempien 15 ELY-keskuksen pohjalta. Samalla perustettiin valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto, johon siirtyivät ELY-keskusten ympäristön lupa-, valvonta- ja ohjaustehtävät.

Asia: Lausuntopyyntö, Porin Satama Oy, Mäntyluodon sataman laiturihankkeen YVA-ohjelma (LVV-U/21000/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Lupa- ja valvontavirasto (LVV) on pyytänyt Luonnonvarakeskuksesta (Luke) kirjallista asiantuntijalausuntoa Porin Satama Oy:n Mäntyluodon sataman laiturihankkeen YVA-ohjelmasta (LVVLVV-U/21000/2026). Porin Satama Oy suunnittelee uuden laiturihankkeen rakentamista Mäntyluodon satamaan. Suunnitteilla olevaan laituriin tulee kolme laituripaikkaa, joiden tarkoituksena on mahdollistaa merituulivoimaloiden komponenttien käsittely satamassa. Hankkeeseen sisältyy satama-altaan täyttöä kenttäalueeksi sekä ruoppaus- ja läjitystöitä. Ruopattavat massat on tarkoitus hyödyntää täytöissä mahdollisuuksien mukaan, ja osa läjitetään erikseen osoitetuille läjitysalueille.

LVV pyytää Lukelta arviota hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista, ympäristön nykytilan kuvauksen riittävydestä, suunniteltujen selvitysten kohdentumisesta mahdollisiin merkittäviin vaikutuksiin, selvitysten yhteensovittamisesta muiden menettelyjen kanssa sekä hankkeen vaatimiin suunnitelmiin, lupiin ja niihin rinnastettaviin päätöksiin liittyvistä näkökohdista.

Luke ottaa lausunnossa kantaa vain omaan toimialaansa liittyviin asioihin.

2 Lausunto

Hanke liittyy merituulivoiman rakentamiseen ja erityisesti Tahkoluodon merituulipuiston laajentamiseen. Merituulivoiman edistäminen on keskeinen osa Suomen kansallista ilmasto- ja energiastrategiaa. Luke katsoo hankkeen tukevan vihreää siirtymää. Uusi laiturihankkeen on suunniteltu toteutettavaksi jo olemassa olevan rakenteen kohdalle. Alue on nykyisinkin rakennettua ympäristöä ja sekä hankealue että suunnitellut läjitysalueet ovat jo valmiiksi voimakkaasti muokattua ympäristöä, joten riski merkittäville haitallisille ympäristövaikutuksille jää kohtuullisen pieneksi, jos louhinta, ruoppaus ja läjitys suoritetaan luontoa huomioivalla tavalla.

Kaloihin ja kalastukseen mahdollisesti kohdistuvien ympäristövaikutusten arviointi on YVA-ohjelmassa suunniteltu toteutettavaksi asiantuntija-arvioiden perusteella ilman maastossa tehtäviä lisäselvityksiä. Luken käsityksen mukaan tällä menettelyllä on mahdollista saada riittävän hyvä arvio ympäristövaikutuksista ja mahdollisista keinosta vähentää niitä, edellyttäen että työ tehdään huolellisesti. Yhteysviranomaisen mukaan (VARELY/4884/2025), edellisessä laiturihankkeessa vuosina 2021–2022 ruoppauksesta ja vesirakentamisesta kalastolle ja kalastukselle aiheutuneet vaikutukset olivat seurannan perusteella vähäisiä ja luonteeltaan tilapäisiä.

Luke huomauttaa, että Kokemäenjoen vapaana oleva alaosa on alueellisesti

merkittävä vaellussiian lisääntymisalue. Harjavallan padon alapuolelta pyydetään emokaloja ja lypsetään mätiä paikalliseen hautomoon, josta poikasia myöhemmin toimitetaan istutuksiin. Kutemaan matkalla olevista sioista osa kulkee jokeen suunnitellun hankealueen läpi. Luken vuonna 2024 suorittaman akustisen merkintäkokeen perusteella siian nousu Kokemäenjokeen alkaa syyskuun lopussa ja jatkuu lokakuun ajan. Kokemäenjoki on myös alueellisesti merkittävä nahkiaisjoki. Vedenalainen louhinta, ruoppaukset ja läjitykset aiheuttavat vedenalaista melua ja veden samentumista, jotka voivat haitata siian tai nahkiaisen kutuvaellusta. Kokemäenjoen vaellussiikaan ja nahkiaiseen liittyviä asioita ei ole YVA-ohjelmaluonnoksessa huomioitu. Luke katsookin, että YVA-ohjelmaan on lisättävä tietä, miten vaellussiikaan ja nahkiaiseen mahdollisesti kohdistuvia vaikutuksia aiotaan arvioida ja miten mahdollisia haittoja minimoidaan ruoppaus-, läjitys- ja rakennusvaiheen aikana.

Sirpa Thessler

Johtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 19.03.2026 klo 13:32:19.

Lausunnon valmistelija(t):

Mats Westerborn

Antti Lappalainen, Lari Veneranta

Liitteet:

Tiedoksi:

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Raimo Eino Itkonen	Telia	30.03.2026 12:47:53 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Lupa- ja valvontavirasto

PL 20

13035 LVV

kirjaamo@lvv.fi

Viite: LVV-U/21000/2026

Metsähallituksen lausunto Mäntyluodon laiturihankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Pori, Porin Satama Oy

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Metsähallituksen lausuntoa Porin Satama Oy:n Mäntyluodon laiturihankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Alueelle suunnitellaan uuden laiturin rakentamista, minkä on tarkoitus mahdollistaa merituulivoima-komponenttien käsittely satamassa. Hankkeeseen liittyy satama-altaan täyttöä kenttäalueeksi sekä ruoppaus- ja läjitystöitä. Ruopattavat massat käytetään soveltuvin osin täytöissä ja osa läjitetään läjitysalueille. Ruopattavien tai louhittavien massojen määrä on toteutusvaihtoehdosta riippuen 850 000–1 000 000 m³, josta noin 400 000 m³ läjitetään. Läjitykset tapahtuvat joko kokonaan tai osin mereen pengerrettävälle läjitysalueelle, joka sijaitsee rakennettavien laitureiden läheisyydessä.

YVA-menettelyssä vertaillaan eri ruoppausmäärien ja läjityspaikkojen ympäristövaikutuksia. Ruopattavasta pohjamateriaalista tehtyjen selvitysten mukaan alueen sedimentit sisältävät korkeita haitta-ainepitoisuuksia, mikä rajoittaa niiden läjitystä. Ruoppausmassoja läjitettäisiin soveltuvin osin jo olemassa olevaan sekä uuteen merestä pengerrettävään läjitysaltaaseen. Ennalta arvioiden hankkeen suurimpien ympäristövaikutusten on arvioitu syntyvät ruoppaamisesta ja sen vedessä aiheuttamasta kiintoainepitoisuuden noususta sekä veden samentumisesta, millä olisi vaikutuksia pohjaeliöstöön. Suurimmat vaikutukset keskittyisivät satama-altaaseen, mutta samentuminen voi levitä myös muualle Eteläselän alueella.

Metsähallitus lausuu arviointiohjelmasta valtion maa- ja vesialueiden hallinnoijana sekä valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena.

Metsähallitus on tutustunut ympäristövaikutusten arviointiohjelman ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa:

Satama-alue sijaitsee Eteläselän alueella, jonka erottaa itäpuolella Kolpanlahdesta pengertie. Kokemäenjoen suiston Natura 2000 -alue (FI0200079) rajoittuu Kolpanlahden puolella tähän pengertiehen. Eteläselän ja Kolpanlahden yhdistää noin

Metsähallitus

PL 80 (Opastinsilta 12 C)

FI-00521 HELSINKI, Suomi Finland

Tel. 0206 39 4000

kirjaamo@metsa.fi

www.metsa.fi

Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

150 m levyinen aukko pengertiessä. Ruoppausalueen etäisyys tästä aukosta on noin 2 km. Kolpanlahden vesialueella sijaitsee useita Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa olevia kiinteistöjä, joista lähimmät ovat 3,5 km etäisyydellä pengertien aukoista. Valtaosa kiinteistöistä on Kokemäenjoen suiston Natura 2000 -alueella.

Arviointiohjelmassa esitetään, että ruoppauksesta syntyvän samennuksen ja kiintoaineksen leviämisen vaikutukset jäävät paikallisiksi ja kohdistuvat lähinnä Eteläselän alueelle. Kokemäenjoen ulospäin suuntautuvan virtauksen vuoksi vesi liikkuu enimmäkseen idästä länteen ja sen mukana kiintoainesta voi kulkeutua myös avomeren suuntaan, mutta vaikutuksia Kokemäenjoen suiston suuntaan ei arvioida syntyvän. Metsähallitus toteaa, että alueelle ovat tyypillisiä voimakkaat vedenkorkeuden vaihtelut ja niihin voi liittyä nopeita yleisestä virtaussuunnasta poikkeavia tilanteita, kuten arviointiohjelmassakin on tunnistettu (s. 53). Veden noustessa myös virtaukset rannikolta Kokemäenjoen suiston suuntaan ovat mahdollisia. Metsähallitus katsoo, että YVA-menettelyn yhteydessä on selvitettävä tarkemmin alueen virtauksia, jotta voidaan sulkea pois ruoppauksen aiheuttaman samennuksen ja haitta-aineksen leviäminen pengertien aukkojen kautta Kokemäenjoen suiston Natura-alueen suuntaan ja tarvittaessa ottaa ruoppaustyön toteutuksen suunnittelussa huomioon tällaisten virtaustilanteiden esiintyminen.

Arviointiohjelmassa mainitaan, että hankkeessa tehtävien ruoppaus- ja laiturirakennustöiden osalta Natura-arviointia ei nähdä tarpeelliseksi Kokemäenjoen suiston tai Preiviikinlahden Natura-alueiden osalta. Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointi ei tässä tapauksessa ole tarpeen ja pitää laadittua Natura-arvioinnin esiarviointia riittävänä.

Lausunnon laatimiseen ovat osallistuneet maankäytön erityisasiantuntijat Ari Laine ja Aija Nieminen.

Jyväskylässä 30.3.2026

Raimo Itkonen

Tiimivastaava

Metsähallitus, Luontopalvelut

Lausunto

31.3.2026

MV/00275/2026

1 (4)

Lupa- ja valvontavirasto

Viite LVV-U/21000/2026

Asia PORI, Porin sataman Mäntyluodon laiturihankkeen ympäristövaikutusten arviointi

Lupa- ja valvontavirasto on antanut Museovirastolle mahdollisuuden lausua Porin Satama Oy:n Mäntyluodon laiturihankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Museovirasto on tutustunut YVA-ohjelmaan vedenalaisen kulttuuriperinnön huomioimisen osalta. Muutoin kulttuuriympäristön suojelusta vastaa ja asiantuntijana Satakunnassa toimii Satakunnan Museo/Satakunnan alueellinen vastuumuseo.

Hanke

Hankealue sijaitsee Porin Mäntyluodossa Meri-Porin alueella Yyterinniemen pohjoiskärjessä Kokemäenjoen suiston ja Porin edustan saariston läheisyydessä. Tavoitteena on kehittää Mäntyluodon satamaa niin, että se vastaa tulevaisuuden tarpeisiin merituulivoimaloiden esiasennussatamana. Sataman tarkoituksena on palvella merituulivoiman rakentamishankkeita Itämerellä 300–400 km:n säteellä. Mäntyluodon satamaan Eteläselän reunaan rakennetaan pituudeltaan noin 730 metrin laituri, joissa on kolme laituripaikkaa. Uusi laituri mahdollistaa jatkossa suurien merituulivoimakomponenttien rakentamisen laiturilla sekä tukijalallisten erikoisalusten kiinnittymisen. Hankkeeseen sisältyy myös satama-altaan täyttöä sekä ruoppaamista ja louhimista. Ruopattavat massat käytetään soveltuvin osin laiturirakenteen täyttöön ja osa läjitetään läheisille läjitysalueille.

YVA-ohjelmassa käsitellään nollavaihtoehton lisäksi kahta hankevaihtoehtoa, jotka eroavat toisistaan ruoppausmäärän perusteella (VE1 ruopattavien tai louhittavien massojen määrä 1000 000 m³, VE2 massamäärä 850 000 m³). Läjitysvaihtoehdossa 1 (LVE1) 400 000 m³ ruoppausmassoja läjitetään mereen pengerrättävälle läjitysalueelle telakan pohjoispuolella ja pilaantuneimmat massat stabiloidaan. Läjitysvaihtoehdossa 2 (LVE2) 400 000 m³:n ruoppausmassasta osa läjitetään telakan läjitysalueelle, osa mereen pengerrättävälle läjitysalueelle telakan pohjoispuolella ja pilaantuneimmat massat kuljetetaan luvanvaraiselle jätteenkäsittelylaitokselle.

Museoviraston aiempi osallistuminen hankkeeseen

Museovirasto osallistui YVA-prosessin ennakkoneuvotteluun 9.2.2026 tuoden esiin, että Mäntyluodon ympäristö on potentiaalista vedenalaisen kulttuuriperinnön

sijaintipaikkaa alueen pitkän merenkulun historian takia. Hankealueesta alle kahden kilometrin päässä on kaksi valtakunnallisesti merkittävää merelliseen historiaan liittyvää rakennettua kulttuuriympäristöä; Mäntyluodon luotsi- ja satamaympäristö sekä Reposaaren yhdyskunta. Hankealueen edustalla on kulkenut vanha väylä Kokemäenjoen suulle ja hankealueen länsipuolella on kulkenut väylä Reposaaren satamaan. Vedenalaisen kulttuuriperinnön potentiaalista kertoo myös se, että Mäntyluodon satama-altaassa tutkittiin 2011 vedenalainen muinaisjäänös, 1800-luvun hylyn osa, joka sijaitsi tulevalla täyttöalueella. Merenkulun historian kannalta merkittävillä alueilla on tarpeen ennen vesirakentamista teettää inventointi sen selvittämiseksi, onko hankealueella vedenalaista kulttuuriperintöä, jota tulisi huomioida hankkeessa. Kokouksessa sataman edustaja kertoi, että hankealueella on jo aiemmin ruopattu. Museovirasto esitti ennakkoneuvottelussa kokousta hankkeen kanssa, jotta saataisiin taustatietoa aiempien ruoppausten sijainnista ja laajuudesta. Tapaamista ei ole pidetty eikä Museovirastolla ole tarkempaa tietoa aiemmin tehdyistä ruoppauksista ja niiden laajuudesta verrattuna Mäntyluodon laiturihankkeeseen.

Vedenalainen kulttuuriperintö YVA-ohjelmassa

YVA-ohjelmassa kerrotaan arkeologisen perinnön nykytilan kuvauksessa, että hankealueelle ei sijoitu tiedossa olevia arkeologisia kohteita eikä valtakunnallisesti merkittäviä arkeologisia kohteita. Kerrotaan myös mitkä ovat lähimmät tunnetut muinaisjäänökset ja esitetään kartalla niiden sijainnit. Hankkeen ruoppausalueesta todetaan, että merenpohja ruopattavalla alueella on suurelta osin ruopattu kovaan pohjaan saakka aiemmissa hankkeissa ja että jo ruopatulta alueelta meriarkeologian kohteita ei löydy. Lisäksi kerrotaan, että hankkeen läjitysalueella on tehty vedenalaisen kulttuuriperinnön selvitys (SubZone Oy 2023) osana asemakaavoitusta. Läjitysalueella ei havaittu anomalioita, jotka viittaisivat mahdollisiin muinaisjäänöksiin.

Vaikutuksista arkeologiseen perintöön todetaan, että vaikutuksia ei arvioida olevan eikä niitä käsitellä YVA-menettelyssä tarkemmin.

Museoviraston kanta

Muinaismuistolaki 295/63 velvoittaa hankkeen vastuutahon ottamaan selvää siitä, tuleeko hanke koskemaan muinaisjäänöksiä. Yleisimpiä vedenalaisia muinaisjäänöksiä ovat yli sata vuotta sitten uponneet hylät ja hyllyn osat. Vedenalaisten muinaisjäänösten sijainneista ei ole kattavaa tietoa, mutta kokemuksesta tiedetään, että historiallisten laivojen hylkyjä ja hyllynosia on rannikolla ennalta arvaamattomissa paikoissa. Esimerkkinä kerrottakoon, että Mäntyluodon satama-altaassa 2011 tutkittu hyllyn osa oli lähellä aiemmin ruopatun alueen reunaa. Oli kyseessä laiva, jonka ankkurit olivat pettäneet myrskyssä ja joka oli ajautunut pois ankkurointipaikalta lopulta kaatuen ja upoten.

YVA-ohjelman nykytilan kuvausta vedenalaisesta arkeologisesta perinnöstä voidaan sen niukkuudesta huolimatta pitää riittävänä. Sen sijaan vaikutusten arvioinnin toteamusta, ettei vaikutuksia arvioida olevan eikä niitä käsitellä YVA-menettelyssä, Museovirasto pitää riittämättömänä. Hankealue sijaitsee merenkulun historian kannalta merkittävässä ympäristössä. Hankkeen täyttö- ja ruoppausaluetta ei ole inventoitu eikä siten ole käytettävissä tietoa vedenalaisen kulttuuriperinnön tilanteesta. YVA-ohjelman toteamus, että aiemmin ruopatulla alueella ei ole jäljellä meriarkeologisia kohteita, pitää paikkansa. Museoviraston YVA-menettelyn ennakkoneuvottelussa toivomaa kokousta ei kuitenkaan ole pidetty eikä

Museovirastolla ole käytettävissään tietoa aiempien ruoppausten sijainnista ja laajuudesta eikä niitä ole ollut mahdollista verrata Mäntyluodon laiturihankkeeseen. YVA-ohjelmassa tulisi käydä ilmi, että Museoviraston kanssa arvioidaan vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointitarvetta huomioiden aiemmat ruoppaukset ja tarvittaessa teetetään vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointi sen selvittämiseksi, onko hankkeelle vaikutusta vedenalaiseen kulttuuriperintöön.

Todettakoon, että vedenalaisen kulttuuriperinnön huomioimisen osalta ei ole tarpeen ottaa kantaa siihen, mikä hankevaihtoehto valitaan toteutettavaksi.

Museoviraston yhteyshenkilö on Maija Matikka (maija.matikka@museovirasto.fi, puh. 0295 33 6284).

Yli-intendentti

Miikka Kumpulainen

Erikoisasiantuntija

Maija Matikka

Jakelu Annukka Koivukari, Lupa- ja valvontavirasto
Lupa- ja valvontavirasto

Tiedoksi Porin kaupunki/Satakunnan Museo

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/00275/2026

**PORI, Porin sataman Mäntyluodon laiturihankkeen
ympäristövaikutusten arviointi**

Asiakirja / Dokument / Document

MV/00275/2026-4

**PORI, Porin sataman Mäntyluodon laiturihankkeen
ympäristövaikutusten arviointi**

Signed By:Matikka Maija 91288827V
Signed at:2026-04-01 11:22:22 +03:00
Reason:I approve this document

Signed By:Kumpulainen Miikka 91337466
Signed at:2026-04-01 15:18:33 +03:00
Reason:I approve this document

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite LVV-U/21000/2026

Aihe Pori, Mäntyluodon sataman laiturihanke, YVA-ohjelma

Satakunnan Museolta on pyydetty lausuntoa koskien Porin Satama Oy:n Mäntyluodon laiturihankkeen YVA-ohjelmaa. YVA-ohjelman mukaan Porin Satama Oy suunnittelee uuden laiturin rakentamista Poriin Mäntyluodon satamaan. Rakennettavaan laituriin tulee kolme laituripaikkaa, joiden on tarkoitus mahdollistaa merituulivoimakomponenttien käsittely satamassa. Hankkeeseen liittyy satamaltaan täyttöä kenttäalueeksi sekä ruoppaus- ja läjitystöitä. Ruopattavat massat käytetään soveltuvin osin täytöissä ja osa läjitetään läjitysalueille. Uusi laiturirakenne suunnitellaan rakennettavaksi jo olemassa olevan rakenteen tilalle. Ruoppausmassat suunnitellaan läjittämään sataman lähialueille: sataman itäpuolella olevalle vakiintuneelle läjitysalueen (ns. telakan läjitysalue) ja parhaillaan täyttöalueeksi kaavoitettavalle Eteläselän vesialueelle.

YVA-menettelyssä vertaillaan eri ruoppausmäärien ja läjityspaikkojen ympäristövaikutuksia. Ruoppausvaihtoehdot ovat:

VE0: Hanketta ei toteuteta

VE1: Rakennettavien laiturien 3, 4 ja 5 edusta ruopataan kokonaisuudessaan 12 metrin kulkusyvyteen. Ruopattavien tai louhittavien massojen määrä 1 000 000 m³, josta noin 400 000 m³ läjitetään.

VE2: Rakennettavan laiturin edusta ruopataan laiturin 3 edessä 12 metrin ja laiturien 4 ja 5 edessä 10 metrin kulkusyvyteen. Ruopattavien tai louhittavien massojen määrä noin 850 000 m³, josta noin 400 000 m³ läjitetään.

Lisäksi ruoppausmassojen läjitykseen on kaksi vaihtoehtoa, jotka voivat tulla kyseeseen kummassa tahansa ruoppausvaihtoehdossa:

LVE1: 400 000 m³ ruoppausmassoja läjitetään mereen pengerrettävälle läjitysalueelle telakan pohjoispuolella. Kaikkein pilaantuneimmat massat stabiloidaan.

LVE2: 400 000 m³ ruoppausmassasta osa läjitetään telakan läjitysalueelle ja osa mereen pengerrettävälle läjitysalueelle telakan pohjoispuolella. Kaikkein pilaantuneimmat massat kuljetetaan pois luvanvaraiselle jätteenkäsittelylaitokselle.

Hankealue ei suoraan sijoitu mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle, mutta hankkeella ja etenkin läjitysalueilla saattaa olla maisemallisia vaikutuksia vaikutusalueella oleviin kulttuuriympäristöihin. Läjitysalueita on suora ja avoin näköyhteys esimerkiksi lähimmillään noin 1,5 kilometrin päässä sijaitsevaan Reposaaren valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön. Satakunnan Museo on nostanut tämän asian esille myös hankkeen YVA-menettelyn ennakkoneuvottelussa.

Voimassa olevassa Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) esitetulle laiturin laajennusalueelle kohdistuu sekä valtakunnallisesti että maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön kohdemerkinnät (*kh1* ja *kh*), joilla tarkoitetaan aikaisemmin laajempaan arvoaluekokonaisuuteen *Mäntyluodon luotsi- ja satamaympäristö* kuuluneita, mutta sittemmin sataman muutostöiden vuoksi noin 500 metriä luoteeseen Kallontien varteen vuonna 2020 siirrettyjä arkkitehti Gustaf Nyströmin suunnitelmaa satamaloistoa, ns. "Ryssäntornia", sekä entistä satamanosturia "Luveenia".

Alueella on voimassa oikeusvaikutukseton Meri-Porin yleiskaava, joka on hyväksytty vuonna 2000. Siinä läjitysalueeksi kaavailtu alue on osoitettu teollisuus- ja varastoalueeksi (T). Laiturilaajennuksen alue sijoittuu puolestaan vesiliikenteen alueeseen (LV). Alueella on vireillä Yyterinniemen osayleiskaava, jonka ensimmäinen luonnos asetettiin nähtäväksi vuonna 2021. Laiturialueella asemakaava on vuodelta 1982, jossa laajennusalue kuuluu satama-alueeseen (LS-1), jolle saa rakentaa sataman toiminnalle tarpeellisia rakennuksia, laitoksia sekä maanalaisia tiloja. Satama-alueella on käynnissä asemakaavan muutos. Ensisijaisella läjitysalueella on voimassa vuonna 1981 hyväksytty Kirrinsannan asemakaava, jossa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT-2). Mereen pengerrettävälle osalle on tekeillä asemakaavan muutos.

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museo näkee, että YVA-ohjelmassa kulttuuriympäristön ja maiseman osalta lähtötiedot on kuvattu lähtökohtaisesti kattavasti. Museo kuitenkin huomauttaa, että vaikutusten arvioinnin kannalta sivulla 77 olevassa kartassa (kuva 27) tulisi näkyä myös Reposaaren valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Tämä on ainoa arvoalue, johon hankkeella ja etenkin mereen

pengerrettävällä läjitysalueilla tulee olemaan suoria visuaalisia vaikutuksia, kuten myös YVA-ohjelmassa todetaan.

Laiturilaajennusta kaavaillaan jo käytössä olevalle satama-alueelle ja laajennuksella ei voida katsoa olevan merkittäviä maisemavaikutuksia ympäristöön kulttuuriympäristöihin tai maisema-alueille. Sen sijaan kaavailluilla läjitysalueilla, etenkin mereen pengerrettävällä osalla, vaikutukset voivat olla melko huomattavatkin. Satakunnan Museo pitää rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta riittävänä, että YVA-ohjelman mukaan hankkeen maisemallisia vaikutuksia arvioidaan läjitysalueen osalta. Satakunnan Museo näkee, että hankkeen vaikutuksista tulee laatia kartalle näkymäalueanalyysi sekä kattavasti valokuviiin sovitettuja havainnekuvia etenkin Reposaaren kulttuuriympäristöön että keskeisiin kulkureitteihin nähden.

YVA-selostuksessa lähdeluetteloon on syytä lisätä esimerkiksi Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi (Niina Uusi-Seppä/Ramboll 2023) sekä Satakunnan Museon ylläpitämä Y-pakki-sovellus, jotka mainitaan YVA-ohjelmassa.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Lupa- ja valvontavirasto/Katariina Alaspää
Lounais-Suomen elinvoimakeskus/kirjaamo
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä

20.3.2026

**YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA
Porin Satama Oy, Mäntyluodon laiturihanke, Pori
LVV-U/21000/2026**

Pyydettyä lausuntona Satakunnan hyvinvointialueen pelastustoimi toteaa seuraavaa Mäntyluodon uudesta laiturihankkeesta.

YVA-menettelyssä tulee erityisesti kiinnittää huomiota turvallisuusriskien merkittävyyteen, ympäristön nykytilan ja suunniteltujen selvitysten kohdentumiseen todellisiin riskikohteisiin, sekä selvitysten ja viranomaismenettelyjen yhteensovittamiseen.

Lisäksi on varmistettava, että hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset kattavat sekä rakentamisvaiheen että tulevan operatiivisen toiminnan turvallisuus- ja pelastusjärjestelyt.

Ympäristövaikutukset

Pelastuslaitoksen kannalta merkittävimmät ympäristövaikutukset liittyvät turvallisuuteen ja riskien hallintaan. Näitä ovat erityisesti:

- Ruoppaus- ja läjitystoimintojen aikaiset riskit, kuten vedenlaadun muutokset ja mahdollinen kemikaalien vapautuminen pohjasedimenteistä. Nämä voivat aiheuttaa pelastus- ja öljyntorjuntatoimenpiteitä vesialueella.
- Rakentamisen ja tulevan operatiivisen toiminnan vaikutukset pelastustiekäytäviin ja saavutettavuuteen, jotka voivat rajoittaa pelastustoimien nopeutta ja tehokkuutta satamassa.
- Rakentamisen aikaiset työmaavaiheen riskit, tulityöt ja vaarallisten aineiden käsittely.

Suunniteltujen selvitysten tulisi kohdentua todennäköisesti merkittäviin riskeihin, erityisesti suuriin komponentteihin, työmaaturvallisuuteen ja pelastustoimien saatavuuteen. Pelastuslaitos korostaa, että YVA-menettelyn yhteydessä laaditut selvitykset tulee yhteensovittaa muihin turvallisuutta koskeviin menettelyihin kuten:

- Pelastussuunnitelmat ja pelastuslaitoksen riskienarviointit
- Sataman lupamenettelyt ja turvallisuusselvitykset
- Merellisten ja ympäristöriskien hallinta, mukaan lukien öljy- ja kemikaalionnettomuuksien torjunta

Markku Rintala

Tekninen päällikkö, Satakunnan hyvinvointialue, pelastustoimi

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

viite: Lausuntopyyntö LVV-U/21000/2026

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA KOSKIEN PORIN SATAMA OY:N MÄNTYLUODON LAITURIHANKETTA

Hanke

Mäntyluodon satamaan Eteläselän reunaan rakennetaan laituri, joissa on kolme laituripaikkaa. Laiturin kokonaispituudeksi tulee noin 730 metriä ja uusi laituri korvaa paikalla olevaa sataman vanhaa laituria noin 600 m. Hanke mahdollistaa jatkossa suurien merituulivoimakomponenttien rakentamisen laiturilla sekä tukijalallisten erikoisalusten kiinnittymisen. Laiturirakenne suunnitellaan todennäköisesti raskaasti taustakenttään ankkuroitavana kulmatukimuurina ja paalulaatalla, tai vaihtoehtoisesti pohjaan paalutettavana putki-ponttiseinä. Asennuslaiturilta vaadittava kantavuus on noin 6–10-kertainen tyyppisiin satama-laiturirakenteisiin verrattuna. Suurella osaa laiturin suunnitellusta alueesta on valmis kenttäalueen pohja, joka on tehty aiempien hankkeiden yhteydessä. Kenttäalueen rakentaminen edellyttää myös satama-altaan täyttöä. Kenttäaluetta täytetään osittain kitkamassoilla, jotka ruopataan satama-altaasta, mutta lisäksi tarvitaan muualta tuotavaa kiviainesta.

Hankevaihtoehdot:

- Vaihtoehto VE0: Hanketta ei toteuteta. Vaihtoehdossa tarkastellaan alueen nykytilannetta sekä sen todennäköistä kehityssuuntaa, mikäli hanketta ei toteuteta.
- Vaihtoehto VE1: Rakennettavien laiturien 3, 4 ja 5 edusta ruopataan kokonaisuudessaan 12 metrin kulkusyvyteen. Ruopattavien tai louhittavien massojen määrä on 1 000 000 m³, josta noin 400 000 m³ läjitetään.
- Vaihtoehto VE2: Rakennettavan laiturin edusta ruopataan laiturin 3 edessä 12 metrin ja laiturien 4 ja 5 edessä 10 metrin kulkusyvyteen. Ruopattavien tai louhittavien massojen määrä on noin 850 000 m³, josta noin 400 000 m³ läjitetään.

Lisäksi ruoppausmassojen läjitykseen on kaksi vaihtoehtoa, jotka voivat tulla kyseeseen kummassa tahansa ruoppausvaihtoehdossa:

- Läjitysvaihtoehto LVE1: 400 000 m³ ruoppausmassoja läjitetään mereen pengerrettävälle läjitysalueelle Mäntyluodon telakan pohjoispuolella. Kaikkein pilaantuneimmat massat stabiloidaan.
- Läjitysvaihtoehto LVE2: 400 000 m³ ruoppausmassasta osa läjitetään Mäntyluodon telakan läjitysalueelle ja osa mereen pengerrettävälle läjitysalueelle telakan pohjoispuolella. Kaikkein pilaantuneimmat massat kuljetetaan pois luvanvaraiselle jätteenkäsittelylaitokselle.

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Satakuntaliittoa kiinnittämään lausunnossaan huomiota erityisesti näkemykseen hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista, ympäristön nykytilan kuvauksen riittävyteen ja suunniteltujen selvitysten kohdentumiseen todennäköisesti merkittäviin

vaikutuksiin, suunniteltujen selvitysten yhteensovittamisen mahdollisuuksiin muihin menettelyihin ja hankkeen edellyttämiin suunnitelmiin, lupiin ja niihin rinnastettaviin päätöksiin.

Maakuntakaavatilanne

Satakunnan maakuntakaava hyväksyttiin Satakuntaliiton maakuntavaltuustossa 17.12.2009 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 30.11.2011 (N:o YM1/5222/2010). Satakunnan maakuntakaava sai lainvoiman 13.3.2013 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä. Satakunnan maakuntakaava laadittiin kokonaismaakuntakaavana.

Satakunnan maakuntakaavasta on kumottu Satakuntaliiton maakuntavaltuuston 17.5.2019 tekemällä päätöksellä taajamatoimintojen alueen (A), keskustatoimintojen alueen (C), vähittäiskaupan suuryksikköjen alueen (KM, km), palvelujen alueen (P), työpaikka-alueen (TP), valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden (vma) sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen (kh1, kh2, kh) kaavamerkinnot ja -määräykset. Satakunnan maakuntakaavan asiakirjat ovat tarkasteltavissa Satakuntaliiton verkkosivuilla:

<https://satakunta.fi/alueidenkaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/satakunnan-maakuntakaavan-aineistot-ja-selvitykset/>.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 hyväksyttiin Satakuntaliiton maakuntavaltuustossa 13.12.2013 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 3.12.2014 (N:o YM7/5222/2013). Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 sai lainvoiman 6.5.2016 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä. Vaihemaakuntakaavassa 1 määritellään maakunnallisesti merkittävät tuulivoimatuotannon alueet ja niihin liittyvä energiahuolto Satakunnassa. Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 asiakirjat ovat tarkasteltavissa Satakuntaliiton verkkosivuilla: <https://satakunta.fi/alueidenkaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/satakunnan-vaihemaakuntakaavan-1-aineistot-ja-selvitykset/>.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 hyväksyttiin Satakuntaliiton maakuntavaltuustossa 17.5.2019. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 teemana on energiatuotanto, terminaalitoiminnot, kauppa ja kulttuuriympäristöt. Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 asiakirjat ovat tarkasteltavissa Satakuntaliiton verkkosivuilla:

<https://satakunta.fi/alueidenkaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/satakunnan-vaihemaakuntakaavan-2-aineistot-ja-selvitykset/>.

Epävirallinen maakuntakaavayhdistelmä on ladattavissa Satakuntaliiton voimassa olevia maakuntakaavoja esittelevältä verkkosivulta:

<https://satakunta.fi/alueidenkaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/epavirallinen-kaavayhdistelma/>.

Satakuntaliiton maakuntahallitus päätti vuoden 2021 lopussa käynnistää **Satakunnan maakuntakaavan 2050** laatimisen. Satakunnan maakuntakaava 2050 laaditaan kaikki maankäyttömuodot kattavana kokonaismaakuntakaavana, jolloin käsitellään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja kehittämisen kannalta tarpeelliset alueet koko maakunnan alueella. Kaavaprosessin etenemistä voi seurata Satakuntaliiton verkkosivuilla <https://satakunta.fi/alueiden-kaytto/vireilla-olevat-maakuntakaavat/>.

Satakuntaliiton kannanotot

Satakuntaliitto toteaa Mäntyluodon teollisuus- ja satama-alueen olevan maakunnan kannalta merkittävä alue, jonka toimintojen kehittyminen on vahvasti kytköksissä Satakunnan ja kansallisen tason tavoitteisiin vihreän siirtymän edistämisestä. Alue voi palvella merituulivoiman rakentamista ja käyttöä laajasti Pohjanlahden alueella.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman taulukossa 6 on selkeästi eritelty arvioitavat vaikutukset ja kuvattu perustelut. Satakuntaliitto ei kaikilta osin voi yhtyä YVA-ohjelmassa esitettyyn näkemykseen arvioitavista vaikutuksista.

YVA-ohjelmassa tuodaan esiin, ettei hankkeen vaikutuksia maankäyttöön ja kaavoitukseen ole tarpeen selvittää, koska hanke on sovitettu alueen kaavoitukseen, eikä ristiriitoja ole tunnistettu. Alueella on vireillä kaavaprosesseja, jotka on otettava huomioon. Alueella on voimassa oikeusvaikutukseton Meri-Porin osayleiskaava 1999 sekä vireillä Yyterinniemen osayleiskaava. Asemakaavat 609 779 ja 609 721/4 ovat voimassa hankealueella ja mahdollisilla läjitysalueilla. Lisäksi vireillä on Mäntyluoto 65. kaupunginosan asemakaavan laajennus ja Kirrinsanta 66. kaupunginosan vesialueen asemakaavan muutos 609 1770. Kaavoituskatsauksessa 2025-2027 on mainittu lisäksi satama-alueelle kohdistuva asemakaavan muutos, Mäntyluodon satama- ja teollisuustoimintojen muutostarpeiden huomioiminen (M10). Maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Satakunnan maakuntakaavojen tavoitteet sekä merkinnät ja määräykset tulee ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa.

Laiturihanke sijoittuu Satakunnan maakuntakaavassa osoitetulle satama-alueelle (LS). Mäntyluodon ja laajemmin Meri-Porin alueella on jo nykyisellään ja sinne suunnitellaan teollisuutta, satamatoimintoja sekä energiantuotantoa. Hanke- ja läjitysalueet ovat luonteeltaan teollista satama-aluetta, mutta niihin kytkeytyy alueita, joissa on asutusta, matkailuun ja virkistykseen liittyviä toimintoja ja tarpeita sekä merkittäviä luonto- ja kulttuuriympäristöarvoja.

Hankkeen suunnittelussa on otettava huomioon voimassa olevien maakuntakaavojen ja kuntakaavojen tavoitteet ja lähialueelle sijoittuvat merkinnät kuten taajamatoimintojen alueet, kulttuuriympäristöt ja luonnonsuojelualueet sekä virkistys- ja matkailun merkinnät ja tarpeet sekä niihin kohdistuvat vaikutukset. Hankkeen vaikutusalueella maankäyttö on varsin pienipiirteistä ja vaikeasti yhteensovittavia toimintoja on paljon, joten suunnittelussa moninaisten vaikutusten arviointi ja tavoitteiden yhteensovittaminen on tärkeää. Hankkeen vaikutuksia maankäyttöön ja kaavoitukseen tulee harkita arvioitavaksi. Mäntyluodon alueen sujuvaa ja tavoitteiden mukaista kehittymistä on tärkeää edistää varmistamalla yhteisvaikutukset huomioon ottava suunnittelu.

YVA-ohjelman mukaan vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöihin arvioidaan yhteisvaikutusten osalta. Satakuntaliitto pitää maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten arviointia tärkeänä, sillä lähialueelle sijoittuu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettuja arvoalueita, joille saattaa aiheutua vaikutuksia. Vaikutuksia tulee arvioida kuvassa 27 esitettyä aluetta laajemmin, sillä kuva ei ulotu läheisen Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetun Reposaaressa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristön alueelle. Kuvassa 27 esitettävää aluetta tulee laajentaa. Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventoinnin (2023)

yhteydessä kohteiden rajauksia ja arvoluokitukseen on päivitetty, mikä on hyvä tuoda esiin ja ottaa huomioon.

Maisemavaikutuksia tulee arvioida arvoalueiden lisäksi myös ihmisten elinympäristön ja viihtyvyyden, matkailun ja virkistysnäkökulmasta. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetut taajamatoimintojen alueet sijoittuvat hankealueen läheisyyteen ja alueella sijaitsevien matkailun kehittämisvyöhykkeen ja virkistysalueiden vetovoima perustuu vahvasti maisemaan. Maisemavaikutusten havainnollistamismateriaalin laatuun, selkeyteen, paikannettavuuteen sekä kuvapisteiden valintaan ja riittävyteen on kiinnitettävä erityistä huomiota ja ruoppausmassojen läjitysalueet tulee huomioida havainnollistamisessa. Havainnollistaminen myös merialueelta kuten veneväyliltä käsin on tärkeää.

YVA-ohjelman virkistyskäyttöä koskevaa kappaletta tulee täydentää. Kappaleessa on käsitelty hankkeen vaikutusten mahdollisuutta ainoastaan virkistysalueita koskien. Toisin kuin kappaleessa ja kuvatekstissä mainitaan, kuvassa 25 ei ole esitetty Selkämeren kansallispuistoa tai Satakunnan maakuntakaavan virkistykseen liittyviä merkintöjä, jotka tulee huomioida. Virkistysalueiden lisäksi tulee huomioida hankkeen vaikutukset yleiseen virkistyskäyttöön, jota kohdistuu myös varsinaisten virkistysalueiden ulkopuolelle sekä vaikutukset vapaa-ajan kalastukseen ja veneilyyn. Virkistykseen kohdistuvien vaikutusten arviointia on syytä harkita.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa pintavesivaikutusten arviointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota, mukaan lukien yhteisvaikutukset ja kumuloituvat vaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Virtausmallia tulee hyödyntää pintavesivaikutuksia arvioitaessa, huomioida erilaiset virtaustilanteet sekä hankkeen vaikutukset virtauksiin ja ulottaa vaikutusten arviointi tarvittaessa Eteläselkää laajemmalle alueelle. Pintavesien osalta tulee huomioida myös Satakunnan maakuntakaavan koko maakuntakaava-alueella koskeva yleinen suunnittelumääräys liittyen vesien tilaan.

Ruoppauksen yhteydessä ympäristöön saattaa levitä haitta-aineita. Haitta-aineiden leviämisen osalta nykytilan kuvausta on syytä täydentää tiedoilla aiemmista selvityksistä ja seurannoista koskien ruoppauksen haitta-aineita. Ruoppauksen osalta myös yhteisvaikutukset muihin hankkeisiin liittyvien ruoppauksen kanssa on tärkeä huomioida.

Pintavesivaikutusten kautta muodostuvat pitkälti myös hankkeen mahdolliset luontovaikutukset. YVA-ohjelman mukaan vedenalainen luonto ja lajisto vaikutusalueella ovat sopeutuneita alueen maankäyttöön ja niihin on kohdistunut jo aiemmin vaikutuksia, jotka ovat tämän hankkeen kaltaisia, joten hankkeen vaikutusten ei arvioida merkittävästi muuttavan alueen ympäristöoloja tai eliöyhteisöä. Satakuntaliiton näkemyksen mukaan vesiluontoon jo kohdistuneet vaikutukset päinvastoin korostavat vaikutusten arvioinnin tärkeyttä. Hankkeen vaikutukset, yhteisvaikutukset tai kumuloituvat vaikutukset luontotyypeihin ja muuhun vedenalaiseen luontoon voivat muodostua merkittäviksi ja vaikutukset tulee arvioida sillä laajuudella, johon hankkeen mahdolliset pintavesivaikutukset voivat ulottua. Hankkeen läheisyyteen sijoittuvat muun muassa Satakunnan maakuntakaavassa osoitetut Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet sekä Selkämeren kansallispuisto ja hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitseva VELMU-ohjelmassa tunnistettu ekologisesti merkittävä vedenalainen luontoalue (EMMA). Näiden alueiden suojeluperusteina ja merkittävänä luontoarvoina ovat pitkälti vedenalaiset luontoarvot, jotka ovat riippuvaisia vesien tilasta ja/tai ovat uhanalaisia.

Lisäksi hankealue sijoittuu Satakunnan viherrakenneselvityksessä tunnistetulle luonnon monimuotoisuuden ydinalueelle. Luontoarvojen näkökulmasta Meri-Pori on eräs maakunnan ja koko Suomen merkittävimpiä luontoalueita etenkin linnustollisten arvojen näkökulmasta (päämuuttoreitti, tärkeät lintualueet). Hankkeessa on hyvä huomioida Satakunnan maakuntakaavojen merkintöjen ja määräysten ohella myös Satakunnan viherrakenneselvitys ja ekologisesti merkittävä vedenalainen luontoalue (EMMA). EMMA-alueen osalta tulee lisäksi huomioida, että EMMA-alueiksi on määritetty sellaisia alueita, joista on ollut käytettävissä riittävästi kartoitustietoa. Merkittäviä luontoarvoja sijaitsee myös niiden ulkopuolella, sillä tiedot vedenalaisista luontoarvoista ovat vielä puutteelliset. Siten vedenalaisiin luontoarvoihin ja niihin kohdistuvien vaikutusten mahdollisuuteen tulee suhtautua varovaisuusperiaatteen mukaisesti.

Muualta tuotavien maa-ainesten määrää ei ole epävarmuustekijöiden vuoksi arvioitu YVA-ohjelmavaiheessa. Koska maa-ainesvarojen määrää ei ole selkeästi esitetty, eikä siten vaikutusten merkittävydestä ole varmuutta, tulisi vaikutukset arvioida potentiaalisen maksimimäärän mukaisesti.

Lisäksi on huomioitava, että hankealue sijoittuu alavalle alueelle meren äärelle ja on siten altis muun muassa merivesitulville ja muille ilmiöille, jotka saattavat yleistyä ilmastonmuutoksen myötä. Satakunnan maakuntakaavan koko maakuntakaava-alueita koskee suunnittelumääräys tulvavaarasta, joka tulee ottaa hankkeessa huomioon. Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon viranomaisten selvitysten mukaiset tulvavaara-alueet ja tulviin liittyvät riskit. Uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutus selvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista. Suunnitellessa alueelle tulville herkkiä toimintoja tulee tulvasuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

YVA-selostuksessa on kiinnitettävä huomiota tehtävien päätelmien ja niiden perustelujen selkeään esittämiseen.

SATAKUNTALIITTO

Liite: Ote Satakunnan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta
Tiedoksi: Satakunnan Museo, Lounais-Suomen elinvoimakeskus, Porin kaupunki

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta kirjaamo@satakunta.fi

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Päiväys/Datum

30.03.2026

Dnro/Dnr

TRAFICOM/33443/04.04.05.01/2026

Viite/Referens

[LVV-LVV-U/21000/2026]

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto Porin Satama Oy:n Mäntyöluodon laiturihankkeen YVA arviointiohjelmaan

Traficom kiinnittää huomiota erityisesti hankkeen vaikutuksiin vesiväyliin ja satamatoimintoihin. Arviointiohjelmassa on tarpeen varmistaa, että hankkeen suunnittelussa selvitetään kattavasti:

- vaikutukset olemassa oleviin vesiväyliin ja niiden turvalliseen käyttöön
- satamaliikenteen toimintaedellytykset ja muutokset alusten kulkureitteihin sekä vaikutukset alusliikenteen sujuvuuteen
- mahdolliset tarpeet väylägeometrian muutoksille

Traficom muistuttaa, että mahdolliset vesiväylään kohdistuvat muutokset edellyttävät erillistä väyläpäätösprosessia ennen toteutusta.

Traficom pyytää huomioimaan nämä näkökohdat arviointiohjelmaa täydennettäessä ja jatkosuunnittelussa.

Saarikoski Antti
Ylitarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 30.3.2026. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomien kirjaamosta.

Lupa- ja valvontavirasto
Kulttuurikuja 1, 20800 TURKU
3543248-7

Lausunto Tukes 3803/03.00.02/2026

Asia

Lausunto Porin Satama Oy:n Mäntyluodon sataman laiturihankkeen YVA-ohjelmasta (LVV-U/21000/2026)

Asian kuvaus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on vastaanottanut lausuntopyyntönne, joka koskee Porin Satama Oy:n Mäntyluodon sataman laiturihankkeen YVA-ohjelmaa (LVV-U/21000/2026).

Porin Satama Oy suunnittelee uuden laiturin rakentamista Mäntyluodon satamaan. Rakennettavaan laituriin tulee kolme laituripaikkaa ja niiden taakse kenttäalue. Laiturialueen pituus on noin 730 metriä ja se korvaa vanhaa laituria noin 600 metriä. Hankkeeseen liittyy ruoppaus- ja läjitystöitä. Hanke mahdollistaa Mäntyluodon sataman toimimisen jatkossa merituulivoimaloiden esiasennussatamana. YVA-menettelyssä vertaillaan eri ruoppausmäärien ja läjityspaikkojen ympäristövaikutuksia.

Lausunto

Tukesilla ei ole YVA-ohjelman sisältöön huomautettavaa kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) näkökulmasta.

Tukes tuo tiedoksi ja tarpeen mukaan huomioitavaksi kaksi Mäntyluodossa sijaitsevaa, vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavaa yritystä.

Boliden Harjavalta Oy:llä on Mäntyluodossa kupari- ja nikkelikasteiden varastointi- ja käsittelytoimintaa sekä rikkihapposäiliö. Kohteen toiminnan laajuus on turvallisuusselvityslaitos. Turvallisuusselvitysvelvoite aiheutuu rikasteiden ympäristövaaraluokituksesta. Kohteen merkittävimmät onnettomuusriskit liittyvät rikasteiden pölyämiseen; vaikutuksien arvioidaan rajoittuvan kohteen välittömään läheisyyteen. Kohteen määräaikaistarkastusten taajuus on harvennettu kolmeen vuoteen riskien perusteella. Edellinen Tukesin määräaikaistarkastus on tehty vuonna 2025.

Olmar Pori Oy:llä on useita varastorakennuksia Porin Mäntyluodon satamassa ja niissä varastoidaan kiintoaineina nikkeli- ja kuparirikasteita, kuparinikkelisulfidia sekä ferrosulfaattia. Lisäksi kohteessa on polttoöljysäiliö (alle 10 m³) työkonien tankkaamista varten. Kohde on turvallisuus selvitysvelvollinen nikkeli- ja kuparirikasteiden (luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi) enimmäismäärän vuoksi. Kohteen merkittävimmät onnettomuusriskit liittyvät rikasteiden pölyämiseen; vaikutuksien arvioidaan rajoittuvan kohteen välittömään läheisyyteen. Kohteen määräaikaistarkastusten taajuus on harvennettu neljään vuoteen riskien perusteella. Edellinen Tukesin määräaikaistarkastus on tehty vuonna 2023.

Esittelijä: Veikko Kujala, Ylitarkastaja

Ratkaisija: Kati Hietämäki, Ryhmäpäällikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Ryhmäpäällikkö Kati Hietamäki
9.3.2026

Ylitarkastaja Veikko Kujala
9.3.2026

Väylävirasto Trafikledsverket

Lausunto

1 (3)

VÄYLÄ/1570/Vv-01.07/2026

30.3.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo
kirjaamo@lvv.fi

Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö 27.2.2026 (LVV-U/21000/2026)

Lausunto Mäntyluodon laiturihankkeen YVA-ohjelmasta

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Väyläviraston lausuntoa Porin Satama Oy:n Mäntyluodon laiturihankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Porin Satama Oy suunnittelee uuden laiturin rakentamista Poriin Mäntyluodon satamaan. Rakennettavaan laituriin tulee kolme laituripaikkaa, joiden on tarkoitus mahdollistaa merituulivoimakomponenttien käsittely satamassa. Hankkeeseen liittyy satama-altaan täyttöä kenttäalueeksi sekä ruoppaus- ja läjitystöitä. Ruopattavat massat käytetään soveltuvin osin täytöissä ja osa läjitetään läjitysalueille.

YVA-menettelyssä vertaillaan vaihtoehtoisten toteuttamissuunnitelmien ympäristövaikutuksia. Laiturirakenteelle ei ole tarkoituksenmukaisia toteutusvaihtoehtoja, vaan se ja sen taakse tuleva kenttäalue sisältyvät kaikkiin toteutusvaihtoehtoihin. YVA-menettelyssä on tarkoitus vertailla eri ruoppausmäärien ja läjityspaikkojen ympäristövaikutuksia. Vaihtoehdot VE1 ja VE2 eroavat toisistaan ruopattavien ja louhittavien massojen määrän osalta. Ruoppausmassojen läjitykseen on kaksi vaihtoehtoa, jotka voivat tulla kyseeseen kummassa tahansa ruoppausvaihtoehdossa.

Hankealueelle johtaa Mäntyluodon eteläinen väylä, jonka väyläluokitus on 1. Ruoppausalue sijoittuu osittain väyläalueelle. Lisäksi ruoppausalue sijoittuu osin Öljynporauslauttalaiturin väylälle (väyläluokka 2). Maantieliikenne satama-alueelle suuntautuu Porin keskustan suunnasta valtatieltä 2 Mäntyluodontietä ja Merisatamantietä Mäntyluodon satamaan.

Rakentamisaikana kantavien kenttien ja läjitysalueen penkereen rakenteissa tarvittavan kivimateriaalin kuljettaminen paikalle lisää raskaan liikenteen määrää. Lisäksi maakuljetuksia on toisessa läjitysvaihtoehdossa LVE2, jossa läjitettäviä massoja kuljetetaan luvanvaraiseen jätteenkäsittelyyn.

Uusi laiturialue rakennetaan kohti Eteläselkää. Hankkeen ruoppausalueella ei voi ruoppausten aikaan harjoittaa huviveneilyä. Sanottavaa haittaa ei kuitenkaan synny,

30.3.2026

sillä pienveneet kiertävät muutenkin sataman pitemmältä Eteläselän puolelta. Rakennustyöt toteutetaan haettavan vesiluvan määräysten mukaisesti. Ne eivät aiheuta pysyviä esteitä merenkululle tai pienveneliikenteelle.

Merituulikeskuksen toiminta saattaa vaikuttaa Mäntyluodon laivaliikenteen määriin.

Hankkeella voi olla epäsuoria vaikutuksia maaliikennemääriin, jos asennussatama toimii tulevaisuudessa Merituulivoimakituksen vilkkaana toimipaikkana. Koska tuulivoimalakomponentteja ei kuljeteta maateitse, raskaan maaliikenteen määrä ei kasva. Työntekijöiden aiheuttamalla henkilöliikenteen kasvulla ei ole niin suuria muutoksia nykyisiin liikennemääriin, että vaikutukset muodostuisivat todennäköisesti merkittäviksi. Siksi toiminnan aikaisia vaikutuksia maaliikenteeseen ei arvioida.

Vaikutuksia meriliikenteeseen arvioidaan sekä rakentamisen että hankkeen toiminnan aikana. Arvio tehdään käyttämällä saatavilla olevia liikennetietoja ja alustavaa arviota hankkeen toiminnan aiheuttamista liikennemääristä.

Rakentamisaikaisen maaliikenteen lisäys arvioidaan kuljetettavien massojen määrien ja lähtöpaikan perusteella, kun suunnitelmat tarkentuvat. Paikalle tuotavien kantavien aineksien tarve sekä pois kuljetettavien massojen määrä lasketaan arviointivaiheeseen mennessä tehtyjen suunnitelmien perusteella vaihtoehdoittain. Liikennemäärien lisäysarvio perustetaan näihin tietoihin. Liikennemäärien lisääntymisen lisäksi tarkastellaan mahdollisia turvallisuusriskejä sekä liikennemäärien lisääntymisen vaikutusta päästöihin. Onnettomuusriskejä selvitetään liikenne- ja onnettomuustilastoihin verraten. Vaikutusalueena tarkastellaan sataman ja Eteläselän aluetta sekä maalla Mäntyluodon lähialueita.

Väylävirasto esittää lausuntoaan:

Meriliikenteen osalta YVA-ohjelmassa on mainittu rakentamisen aikaisia vaikutuksia syntyvän huviveneilyyn. Mäntyluodon sataman nykyiset laituripaikat 6 ja 14–19 sijaitsevat kuitenkin ruopattavan alueen takana, jolloin vaikutuksia voi syntyä myös näille laituripaikoille suuntautuvaan meriliikenteeseen, joka tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa.

YVA-ohjelmassa meriliikenteeseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin laatimista on kuvattu hyvin yleispiirteisesti. YVA-selostusvaiheessa tulee vaikutukset meriliikenteeseen arvioida kattavasti ja riittävän tarkkoihin lähtötietoihin perustuen vastaavasti kuin maantieliikenteen osalta. Arvioinnissa on huomioitava väylien käyttö, liikenteen sujuvuus ja turvallisuus.

Väylävirasto pyytää ottamaan huomioon kuljettamisreittien suunnittelussa Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet, jotka löytyvät sivulta: <https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen>.

30.3.2026

Väylävirasto huomauttaa, että ajantasaiset ohjeet on aina tarkistettava ohjeluettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo>).

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Lounais-Suomen elinvoimakeskus.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väylävirastossa asian on ratkaissut yksikön päällikkö Laura Yli-Jama ja esitellyt asiantuntija, ympäristö Katri Kallio.

Jakelu Väyläviraston kirjaamo
Lupa- ja valvontaviraston kirjaamo

Tiedoksi Noora Huhtaniemi Lounais-Suomen elinvoimakeskus

Väylävirasto
Trafikledsverket

LAUSUNTO MÄNTYLUODON LAITURIHANKKEEN YVA-OHJELMASTA

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa. Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Allekirjoitukset

Allekirjoittaja **Kallio Katri**
Allekirjoitusaika 30.03.2026 12:21

Allekirjoittaja **Yli-Jama Laura**
Allekirjoitusaika 30.03.2026 14:56

Allekirjoitetut asiakirjat

Asiakirja Mäntyluodon sataman laituri YVAO Väylävirasto lausunto.pdf
(81f1d686c654471c84618ed42b345f04e45ad5af4858f4e8fc9bb3c08f5a3f48)